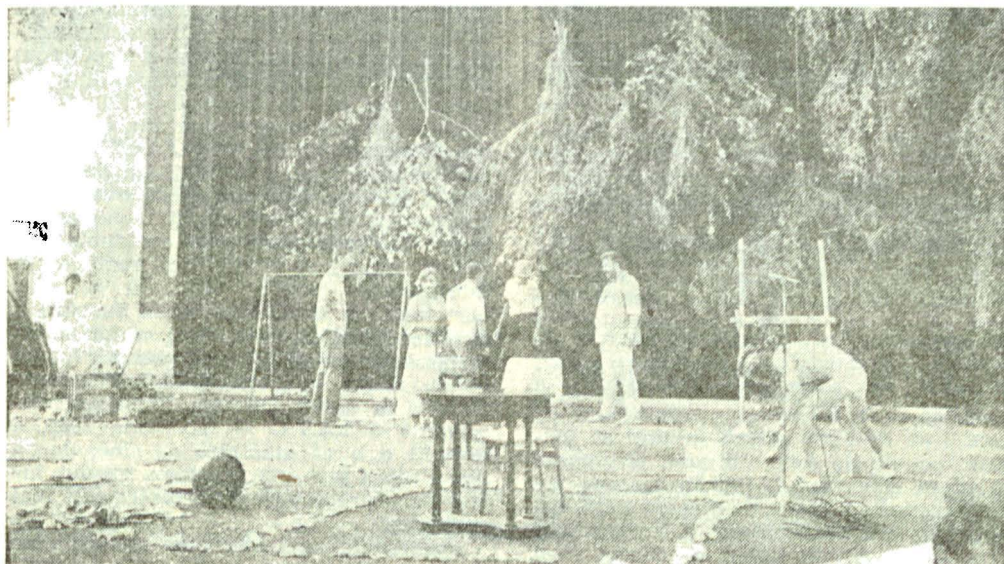

Costinești

Gala tinerilor actori ediția a III-a

Gala laureaților a beneficiat de inspirate sugestii regizorale (Alexandru Tocilescu) și scenografice (Raluca Slobozeanu)

Ajungînd la a treia ediție, desfășurată acum în cadrul complexelor manifestări prilejuite de Anul Internațional al Tineretului, **Gala tinerilor actori** — organizată de Consiliul Culturii și Educației Socialiste, A.T.M. și Biroul de turism pentru tineret — își validează scenic utilitatea și își dovedește rodnicia, trezind un deosebit interes în rîndul actorilor tineri și al publicului celui mai larg, polarizînd în jurul ei atenția întregii noastre mișcări teatrale, vital interesată în stimularea, recunoașterea și impunerea noilor ei valori interpretative.

Ca întotdeauna, va trebui să facem mai întîi loc cîtorva considerații repertoriale. Gala fiind a **recitalurilor dramatice**, pe care actorii trebuie să și le gîndească și să și le realizeze **ca spectacole teatrale specifice** (care au, în principiu, obligația de a nu depăși o anumită durată), ei își pot alege repertoriul din dramaturgia românească și din cea universală, ca și din poezia românească și universală, ori chiar din proza pe care o consideră aptă să intereseze scenic spectatorul contem-

poran. Față de această, practic infinită, disponibilitate a opțiunii repertoriale, alegerile concurenților ni s-au părut — cu rare excepții — cam lipsite de fantezie și uneori insuficient de matur gîndite sub raportul scenicității textelor sau al adecvării lor la posibilitățile interpreților.

Nu putem trece cu ușurință peste faptul că unii actori, supraevaluîndu-și posibilitățile, nu s-au mulțumit să aducă în scenă textul unui singur autor, fie el și de importanță universală, convocîndu-ne în consecință la **melange-uri** aculturale, greu de suportat. Astfel, lui Cristian Tuță, de la Teatrul „A. Davila” din Pitești, pîrîndu-i-se probabil insuficient de dramatic **Jurnalul unui nebun** de Gogol, i-a venit idcea să-l garnisească puțin, cu cîteva replici din Shakespeare, ba chiar și din Sofocle și Gorki, pentru ca totul să fie cit mai clar cu puțință, în ceea ce-l privește, bineînțeles, nu pe Gogol. Așa a și fost, tușele groase, apăsate caricaturale, dar lipsite de dramă, conducînd la ceva răcnit, care amenința să nu se mai sfîr-

șească. La un alt nivel de interpretare, de astă dată cel puțin onorabil, ne-au contrariat și opjiunile Danei Talos, de la Teatrul de Nord din Satu Mare, care s-a oprit la trei momente, după cum urmează : primul din Tennessee Williams (**Proprietate condamnată**), al doilea din Dostoievski (Marmeladova din **Crimă și pedeapsă**), iar al treilea din Ecaterina Oproiu (Primărița din **Interviu**) ! Mărturisim că astfel de „recitaluri-colaj“ ni se par cel puțin puerile, dacă nu chiar lipsite de gând, actorul neavind de făcut, în Gală, doar o demonstrație școlărească a posibilităților sale, destinată aprecierii unei comisii, ci un adevărat spectacol teatral, destinat în primul rînd publicului. Ceea ce ne interesează aici e, desigur, problema de principiu — edificatoare pentru o anumită atitudine culturală ! —, și credem că ea poate sta cu folos în atenția organizatorilor celorlalte ediții.

Surprinzătoare a fost absența totală a poeziei din repertoriul concurenților. E, probabil, o simplă întimplare (știm că la primele două ediții au fost numeroase recitaluri de versuri), dar și aceasta trebuie să dea de gândit organizatorilor, ca și viitorilor concurenți, cu atât mai mult cu cît publicul s-a arătat deosebit de receptiv la frumusețea poeziei clasice și contemporane, românești și universale, cu care l-au desfătat actorii invitați să susțină recitalurile extraordinare, prezentate în afara concursului. Dar în concurs, nu s-ar cuveni să avem, de fiecare dată, cel puțin un recital Eminescu ? Nu s-ar cuveni ca măcar un singur concurent să-și amintească de nestematele versului popular, sau să-și încerce puterile și sensibilitatea aducînd în scenă pastelul românesc, ori poezia noastră de dragoste ? Dar un recital din poezia universală, dedicat nesfîrșitului murmur al mării, crede cineva că ar rămînea, tocmai la Costinești, fără nici un ecou ? Alegerea repertoriului pentru un recital dramatic nu e numai o chestiune de măiestrie profesională sau de virtuozitate a tehnicii interpretative, ci și una de sensibilitate și cultură artistică, recitalul urmînd să-l recomande și să-l reprezinte pe actor ca om de cultură.

Ne-am bucurat așadar că la această ediție, în secțiunea ei competitivă, am putut asculta totuși texte de Vasile Alecsandri (cîntecul comic **Haimanaua**, spus cu aplomb și adresă de George Custură, de la Teatrul „Maria Filotti“ din Brăila) și de Mateiu Caragiale (**Spovedaniile lui Pantazi**, cum și-a intitulat Marius Bodochi, de la Teatrul Național din Cluj-Napoca, selecția sa din **Craii de Curtea Veche**). Au fost aduse în scenă și texte ale unor importanți autori contemporani, ca Augustin Buzura (în modernul și atît de bine tensionatul recital al lui Ioan

Georgescu, de la Teatrul Dramatic din Brașov), Dumitru Solomon (schița **Ceasul**, ale cărei personaje au fost excelent figurate prin mimica, glasul și gestică lui Tudorel Filimon, de la Teatrul Național din Cluj-Napoca) și Marin Sorescu (doi dintre concurenți, Cristian Rotaru, de la Teatrul Național din Iași — secția Suceava, și Corneliu Jipa, de la Teatrul de Nord din Satu Mare, încercîndu-și forțele cu fragmente din **Iona**, chiar dacă ne-au convins mai puțin de destoinicia artistică a întreprinderii lor).

Motive de satisfacție ne-a oferit și selecția din repertoriul universal, atunci cînd a avut efectiv acoperirea actoricească necesară. Lucrul acesta s-a petrecut mai ales în cazul recitalului susținut de Radu Duda, de la Teatrul Național din Iași — secția Suceava, cu un fragment din **Homo faber** de Max Frisch, pentru care actorul a găsit o tonalitate de adresare potrivită, capabilă să convertească narațiunea în confesiune și monolog interior. **La umbra muntelui** de Iannis Ritsos n-a avut însă credibilitate artistică în interpretarea unei strălucite a Adei Gîrjoman, de la aceeași secție Suceava a Teatrului Național din Iași. Aducînd în scenă **Documentele procesului Ioanei d'Arc**, aflate în colecția de documente „Istoria în apel“, Olimpia Niculescu, absolventă a I.A.T.C. — promoția 1985, a dovedit o bună stăpînire de sine, dar a nemulțumit prin exterioritatea jocului, într-o partitură actoricească dintre cele mai generoase.

Interesantă, mai ales prin virtuozitatea și inventivitatea exercițiului pantomimic premergător, a fost și evoluția lui Daniel Vulcu, de la secția română a Teatrului de Stat din Oradea, alegerea sa oprindu-se la schița lui Karinthy Frigyes, **Agățat de bară**.

Ca o dovadă în plus că nu șade bine nici unui critic să se extazieze în fața unui repertoriu în sine, recitalul lui Dan Bădărău, de la Teatrul de Stat din Oradea, cu un fragment din **Insemnări din subterană** de Dostoievski, și acela al lui Cătălin Ciornei, de la Teatrul Național „Vasile Alecsandri“ din Iași, cu un fragment din **Maestrul și Margareta** de Bulgakov, au fost printre cele mai dezamăgitoare, sarcinile artistice depășind cu mult posibilitățile interpreților.

În concurs s-au produs și două spectacole teatrale aflate în repertoriul curent al stagiunii **Anchetă asupra unui tînăr care nu a făcut nimic** de Adrian Dohotaru, susținut de absolvenții promoției 1985 a I.A.T.C. (atrăgîndu-ne atenția asupra inzeestrării deosebite a lui Dan Pu-

Tudorel Filimon figurind, alternativ, două personaje în „Cesul” de Dumitru Solomon

Ioan Georgescu, în tensionata interpretare a „Concediului de meditație”, din piesa lui Augustin Buzura

---

Premii

GALA TINERILOR ACTORI

— ediția a III-a, Costinești 1985 —

Marele premiu (ex aequo)

● **TUDOREL FILIMON**, de la Teatrul Național din Cluj-Napoca, pentru interpretarea schiței **Cesul** de Dumitru Solomon.

● **IOAN GEORGESCU**, de la Teatrul Dramatic din Brașov, pentru interpretarea fragmentului intitulat **Concediu de meditație** din piesa **E frig și e noapte, seniori** de Augustin Buzura.

Premiul special al juriului (ex aequo)

● **CLAUDIU BLEONȚ**, pentru interpretarea personajului masculin din piesa **Un bărbat și mai multe femei** de Leonid Zorin.

● **MAGDA CATONE**, pentru interpretarea personajelor feminine din piesa **Un bărbat și mai multe femei** de Leonid Zorin.

Premii de interpretare

● **RADU DUDA**, de la Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași — secția Suceava, pentru interpretarea unui fragment din **Homo faber** de Max Frisch.

● **DANA TALOȘ**, de la Teatrul de Nord din Satu Mare, pentru recitalul-colaț cu fragmente din **Proprietate condamnată** de Tennessee Williams, **Crimă și pedeapsă** de Dostoievski și **Interviu** de Ecaterina Oproiu.

● **CORNELIU JIPA**, de la Teatrul de Nord din Satu Mare, pentru interpretarea unui fragment din piesa **Iona** de Marin Sorescu.

Au mai fost acordate **Premiul ziarului „Scinteia tineretului”** (Claudiu Bleonț), **Premiul revistei „România literară”**, pentru interpretarea unui text valoros din **dramaturgia românească** (Corneliu Jipa), **Premiul revistei „Tribuna”** (Marius Bodochi) și **Premiul revistei „Viața studențească”** (Daniel Vulcu).

ric) și **Un bărbat și mai multe femei** de Leonid Zorin, în care au strălucit excelenții actori Claudiu Bleonț și Magda Catone.

Care a fost nivelul general de interpretare al concurenților și ce tendințe de ordin spectacular s-au putut distinge din evoluția lor? După părerea noastră, cu atât mai mult cu cât am asistat la „cea mai bună ediție de până acum”, — cum s-a zis, în repetate rânduri, la Costinești — nivelul general de interpretare al concurenților este, deocamdată, încă destul de modest. Sigur că, aici, o medie aritmetică a notărilor posibile n-ar fi poate cea mai indicată, deși credem că ne-ar conduce, practic, la aceeași concluzie. Un lucru însă e cert: virfurile ediției au fost destul de puține și ele s-au chemat Claudiu Bleonț și Magda Catone (deținătorii Premiului special al juriului), Tudorel Filimon și Ioan Georgescu (distinși, ex-aequo, cu Marele premiu al festivalului) și Radu Duda (deținătorul unuia dintre celelalte trei premii de interpretare, acordate de juriu). Fără îndoială că Gala e importantă în primul rând prin caracterul ei stimulat, pentru toți actorii tinem care participă la ea, dar nu e mai puțin adevărat că abia prin valorile sale de vîrf ea ne dă satisfacția înaltelor împliniri artistice, care certifică temeinicia școlii interpretative a teatrului românesc. Aceste valori s-au evidențiat acum cu claritate și prezența lor în palmaresul uneia dintre edițiile galei credem că este de natură să consolideze prestigiul general al acesteia și să ridice ștacheta edițiilor ei viitoare.

Puternica originalitate a comicalui, grav practicat de Claudiu Bleonț, cu un soi de dureroasă implicare a personajului în mecanismul social care-l conține; siguranța agresivă a personajelor conturate de Magda Catone, care ajunge la performanța de a juca divers și nuanțat o aceeași simbolică rigiditate a dogmei; inventivitatea comicalui succulent, foarte bine dozat, pe care-l etalează cu rafinement aluziv și subtilă nevinovăție Tudorel Filimon, actorul pe al cărui chip pot coexista două personaje; modernitatea expresiei scenice, de o rară concizie, dar și de o remarcabilă tensiune ideatică, pe care o conține jocul actorului Ioan Georgescu, punctînd cu autoironie accesese de îndîrjire „post-osborne-istă” ale unui personaj de esență meditativă; în sfîrșit, surprinzătoarea capacitate a lui Radu Duda de a figura scenic, dincolo de o dramă existențială, o problematică filozofică, sugerînd chiar un sentiment ontologic al damnațiunii — toate acestea

sînt valori ale artei actoricești contemporane, capabile să ne dea certitudinea continuității de destin artistic și de misiune socială a teatrului românesc.

Convergente în demonstrarea unei expresivități teatrale moderne, aceste valori de creativitate artistică românească sînt preocupate astăzi nu de exhibarea propriilor trăiri și sentimente, ci de trăirile pe care le pot determina în sensibilitatea receptorului, de caracterul meditativ al receptării. Aceasta ni se pare tendința cea mai importantă și mai bine configurată în Gală, pe lângă care putem observa, desigur, și unele maniere vestute de interpretare, constînd în dramatizarea excesivă și în teatralizarea factice a replicii, într-o intonație arbitrară față de sensurile mai mult sau mai puțin „cumînți”, dar în orice caz evidente ale textului, păcat în care au căzut de astă dată destul de mulți interpreți. Marius Boțochi, Cristian Rotaru, Dan Bădăraș, Cristian Tuță, Ada Gițoman, ca și Corneliu Jipa s-au aflat printre aceștia, vădînd totodată o nebulozitate a gândului de spectacol, greu de deslușit pentru cine ar fi dorit să urmărească și concepția artistică a reprezentațiilor. Mai ales în direcția aceasta, a gândirii teatrale care trebuie să conducă la realizarea unui recital dramatic, credem că edițiile viitoare pot realiza un sensibil salt calitativ. Gala tinerilor actori, care, prin specificul ei, este deocamdată unică în Europa și se pare că și în întreaga lume, are asigurate toate condițiile pentru a deveni, și din acest punct de vedere, o manifestare cu adevărat exemplară.

Așa cum și este de altfel, încă de pe acum, prin secțiunea recitalurilor ei extraordinare*.

Gala laureaților, prezentată cu umor și jovialitate de Mihai Mălaimare, a beneficiat de inspirate sugestii regizorale (Alexandru Tocilescu) și scenografice (Raluca Slobzeanu), scena Teatrului de vară din Costinești împrumutînd aspectul plajei de la 2 Mai, fiecare actor avîndu-și departajată cu pietricele de mare „bucata” lui de scenă, de recital, de amintire dintr-o vacanță și dintr-o confruntare artistică, pe care nimeni nu le poate uita.

Victor PARHON

---

* Despre această secțiune a recitalurilor extraordinare vom continua relatarea noastră în numărul viitor al revistei.